

Sygn. akt IV U 100/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lipca 2016r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Elżbieta Wojtczuk

Protokolant	st. sekr. sądowy Marta Żuk
-------------	----------------------------

po rozpoznaniu w dniu 4 lipca 2016r. w Siedlcach na rozprawie

odwołania R. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

z dnia 30 grudnia 2015 r. (Nr (...))

w sprawie R. W.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o prawo do odsetek

oddala odwołanie.

Sygn. akt IV U 100/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 30 grudnia 2015 r. znak: (...)Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. działając na podstawie art. 118 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych odmówił R. W. prawa do odsetek od kwoty wyrównania emerytury. W uzasadnieniu organ rentowy wskazał, iż wykonując prawomocny wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 14 października 2015 r., który wpłynął do organu rentowego 13 listopada 2015 r., wydał w dniu 1 grudnia 2015 r. decyzję wykonującą niniejszy wyrok tj. przyznał i wypłacił ubezpieczonemu emeryturę od dnia 27 lutego 2014 r. Powyższe powoduje, że decyzja z dnia 1 grudnia 2015 r. została wydana zgodnie z art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z FUS.

Odwołanie od powyższej decyzji organu rentowego wniósł ubezpieczony R. W. wnosząc o jej zmianę i przyznanie prawa do wypłaty odsetek od kwoty wyrównania świadczenia emerytalnego (odwołanie k.1-2).

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie powołując się na przepisy prawa i uzasadnienie zawarte w zaskarżonej decyzji (odpowieź organu rentowego na odwołanie k. 3-4).

Sąd ustalił, co następuje:

Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. decyzją z dnia 13 listopada 2013 roku odmówił R. W. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009r., nr 153, poz. 1227) oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) stwierdzając, że wnioskodawca nie udowodnił 15 lat pracy w warunkach szczególnych (decyzja k. 25 akt emerytalnych).

Od tej decyzji odwołanie do Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Siedlcach wniósł R. W. domagając się jej zmiany i ustalenia prawa do emerytury. Podnosił, że pracował w warunkach szczególnych w Zakładach (...) w S. od 12.11.1978 r. do 28.06.1991 r. na stanowisku frezera obróbki żeliwa oraz w okresie od 14.01.1972 r. do 21.05.1976 r. na terenie Czechosłowacji również na stanowisku frezera przy linii i jego praca polegała na obrabianiu kadłubów żeliwnych do ciągników (k. 2-3 akt IV U 1493/13).

Wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2015 r. Sąd Okręgowy – Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Siedlcach zmienił zaskarżoną decyzję i ustalił R. W. prawo do emerytury od dnia 1 października 2013 r.

Sąd Okręgowy ustalił, że wnioskodawca R. W. domagał się zaliczenia do pracy w warunkach szczególnych okresu zatrudnienia na stanowisku frezera od 14.01.1971 r. do 17.05.1976 r. w Zakładach (...) W., gdzie pracował jako pracownik delegowany w Zakładach (...) w ówczesnej Czechosłowacji, a po powrocie z delegowania odbył zasadniczą służbę wojskową w latach 1976-78 oraz okresu zatrudnienia w Zakładach (...) w S. od 31.10.1978 r. do 28.06.1991 r. Sąd ustalił na podstawie dowodu z zeznań świadków: A. P. i K. W. oraz zeznań ubezpieczonego, że w pierwszym z wymienionych zakładów, ubezpieczony był wkrótce po zatrudnieniu oddelegowany na kontrakt zagraniczny do Czechosłowacji do miejscowości B., gdzie od 1.01.1973 r. pracował w Zakładach Produkcji (...) marki Z., a konkretnie pracował na frezarce, którą obrabiał bloki do silnika traktora, które były wykonane z żeliwa. Następnie został powołany do obycia zasadniczej służby wojskowej, którą odbył w okresie od 22.05.1976 r. do 14.04.1978 r. Po odbyciu służby wojskowej R. W. w terminie 30 dni od jej zakończenia powrócił do poprzedniego pracodawcy tj. Zakładów (...). Pracował tam do dnia 31.08.1978 r. również jako frezer. W dniu 31.10.1978 r. ubezpieczony podjął zatrudnienie w Zakładach (...) w S., również jako frezer. Pracował od przy obróbce części do drukarek wierszowych, a konkretnie części żeliwnych. Ponadto frezował również części aluminiowe. Przy wykonywaniu tych prac R. W. pracował również po przekształceniach własnościowych, kiedy to zakłady zostały przekształcone w spółkę (...) w S.. Prace te wykonywał w pełnym wymiarze do 28.06.1991 r. Ubezpieczony nie jest członkiem Otwartego Funduszu Emerytalnego. Powyższe ustalenia Sąd poczynił na podstawie zeznań ubezpieczonego oraz świadków: M. J., A. S..

Sąd obdarzając wiarygodnością dowody przeprowadzone w sprawie IV U 1493/13 uznał, że w obu wskazanych powyżej zakładach pracy ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych wyszczególnioną w wykazie A, dziale III, poz. 78 załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U. z 1983r. Nr 8, poz. 43 ze zm.) i w związku z powyższym uznał, iż ubezpieczony spełnił wszystkie przesłanki do nabycia prawa do emerytury w wieku obniżonym wymienione w art. 184 ust. 1 i 2 ustawy o FUS w zw. z § 3, § 4 ust. 1 pkt. 1 i 3 cyt. wyżej rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 7.02.1983 r. i przyznał ubezpieczonemu prawo do emerytury od miesiąca, w którym wymieniony złożył wniosek.

Od tego wyroku apelację wniósł Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S., zaskarżając wyrok w części tj. w zakresie daty początkowej ustalonego ubezpieczonemu prawa do emerytury podnosząc, że ubezpieczony do dnia 26 lutego 2014 r. pobierał zasiłek chorobowy.

Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z dnia 14 października 2015 roku zmienił zaskarżony wyrok i ustalił datę początkową prawa do emerytury na dzień 27 lutego 2014 r. (wyrok k. 56 akt IV U 1493/13).

Odpis prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego zmienionego wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 14 października 2015 r. został doręczony organowi rentowemu dnia 13 listopada 2015 r. (k.58 akt IV U 1493/13).

Decyzją z dnia 1 grudnia 2015 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. wykonując wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 14.10.2015 r. przyznał R. W. prawo do emerytury od dnia 27 lutego 2014 r. i wypłacił należność z tego tytułu za okres od 27 lutego 2014 r. do 30.11.2015 r. wraz ze świadczeniem za grudzień 2015 r. (decyzja k. 68 akt emerytalnych).

Dnia 16 grudnia 2015 r. ubezpieczony R. W. złożył wniosek o wypłatę odsetek od obranej zaległej emerytury (wniosek k. 74 akt emerytalnych).

Decyzją z dnia 30 grudnia 2015 r. organ rentowy działając na podstawie art. 118 ust. 1 i 1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych odmówił R. W. prawa do odsetek od kwoty wyrównania emerytury (decyzja k. 72 akt emerytalnych).

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego R. W. nie jest zasadne i nie zasługuje na uwzględnienie.

Przedmiotem sprawy jest prawo ubezpieczonego do odsetek od kwoty wyrównania wypłaconego za okres od 27.02.2014 r. do 30.11.2015 r. z tytułu emerytury w warunkach szczególnych po potrąceniach i odliczeniach.

Zgodnie z art. 85 ust. 1 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 205, poz. 1585 z zm.) jeżeli Zakład - w terminach przewidzianych w przepisach określających zasady przyznawania i wypłacania świadczeń pieniężnych z ubezpieczeń społecznych lub świadczeń zleconych do wypłaty na mocy odrębnych przepisów albo umów międzynarodowych - nie ustalił prawa do świadczenia lub nie wypłacił tego świadczenia, jest obowiązany do wypłaty odsetek od tego świadczenia w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego. Nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłaceniu świadczenia jest następstwem okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności. Cytowany przepis stanowi podstawę do przyznania osobie ubezpieczonej odsetek, w wysokości odsetek ustawowych określonych przepisami prawa cywilnego, w razie nie ustalenia dla niej w terminie prawa do świadczenia lub też jego niewypłacenia. Ustawodawca zastrzegł jednakże, że nie dotyczy to przypadku, gdy opóźnienie w przyznaniu lub wypłacie świadczenia jest następstwem okoliczności, za które organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności. W przypadku świadczeń emerytalnych terminy te określa art. 118 ust. 1 i ust. 1a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z zm.). Przewidują one, że organ rentowy wydaje decyzję w sprawie prawa do świadczenia lub ustalenia jego wysokości po raz pierwszy w ciągu 30 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji, a w razie ustalenia prawa do świadczenia lub jego wysokości orzeczeniem organu odwoławczego za dzień wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji uważa się również dzień wpływu prawomocnego orzeczenia organu odwoławczego, jeżeli organ rentowy nie ponosi odpowiedzialności za nieustalenie ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania decyzji. Zatem Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma 30 dni na wydanie prawidłowej decyzji licząc od chwili wyjaśnienia ostatniej niezbędnej okoliczności, rozumianej jako ostatni fakt konieczny, z punktu widzenia przesłanek nabycia prawa, do ustalenia samego istnienia prawa wnioskodawcy do świadczenia. W przypadku, gdy prawo zostaje przyznane orzeczeniem Sądu ów 30 dniowy termin jest liczony od momentu doręczenia wyroku ale jedynie wówczas gdy ustalenie prawa do świadczenia dopiero w postępowaniu sądowym nie było następstwem okoliczności, za które ponosi odpowiedzialność organ rentowy. W przeciwnym wypadku, gdy opóźnienie w ustaleniu prawa do świadczenia było spowodowane okolicznościami, za które odpowiada organ rentowy, termin ten będzie liczony od dnia, w którym organ rentowy, gdyby działał prawidłowo, powinien był ustalić prawo do świadczenia.

Przez nieustalenie prawa do świadczenia, o którym mowa w art. 85 ustawy systemowej należy rozumieć zarówno niewydanie w terminie decyzji przyznającej świadczenie, jak i wydanie decyzji odmawiającej przyznania świadczenia, mimo spełnienia warunków do jego uzyskania. W tym przypadku zachodzi sytuacja gdy do wydania przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia doszło mimo, że było możliwe wydanie

decyzji zgodnej z prawem. Jednocześnie użyty w przepisach zwrot "okoliczności, za które Zakład nie ponosi odpowiedzialności" jako wyłączający obowiązek wypłaty odsetek należy rozumieć w ten sposób, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych nie jest obowiązany do wypłaty odsetek nie tylko wtedy, gdy nie ponosi winy w opóźnieniu, lecz także wtedy, gdy opóźnienie w ustaleniu i wypłacie prawa do świadczenia pieniężnego z ubezpieczenia społecznego jest skutkiem innych przyczyn, niezależnych od ZUS (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2012 r., III UK 110/11, LEX nr 1227452).

W judykaturze (vide przytoczony wyżej wyrok Sądu Najwyższego) dokonuje się kwalifikacji błędów organu rentowego na błędy w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa oraz błędy w ustaleniach faktycznych, będące skutkiem naruszenia przepisów proceduralnych. Błąd w wykładni lub niewłaściwym zastosowaniu prawa ma miejsce wówczas, gdy organ rentowy wydaje decyzję odmawiającą ustalenia prawa, z uwagi na błędną interpretację relewantnych przepisów prawa w prawidłowo ustalonym stanie faktycznym.

Reasumując poczynione rozważania konieczne stało się ustalenie czy obiektywnie nieprawidłowa decyzja Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 13 listopada 2013 r. odmawiająca ubezpieczonemu prawa do emerytury w warunkach szczególnych była następstwem okoliczności leżących po stronie organu rentowego.

Sąd nie uważa, żeby w tym konkretnym przypadku można było mówić o odpowiedzialności organu rentowego za opóźnienie w wypłacie świadczenia emerytalnego ubezpieczonemu. Należy mieć bowiem na uwadze, że ubezpieczony do wniosku o emeryturę z dnia 15 października 2013 r. załączył tylko jedno świadectwo wykonywania pracy w szczególnych warunkach za okres zatrudnienia od 04.08.1969 r. do 18.09.1971 r. w Zakładzie (...) w S. (k. 11 akt emerytalnych), który to okres został zaliczony przez organ rentowy do pracy w warunkach szczególnych. Odnośnie zatrudnienia ubezpieczonego w Mechanicznych (...) W. i w Zakładach (...) w S. to za powyższe okresy zatrudnienia ubezpieczony nie przedłożył organowi rentowemu świadectw wykonywania pracy w warunkach szczególnych. Dopiero przeprowadzone przez Sąd Okręgowy w Siedlcach postępowanie dowodowe w sprawie IV U 1493/13 dało podstawy do ustalenia, że w wymienionych zakładach ubezpieczony wykonywał pracę w warunkach szczególnych. W ocenie Sądu zatem z przedłożonych przez ubezpieczonego dokumentów do wniosku z dnia 15.10.2013 r. organ rentowy nie miał możliwości zaliczenia ubezpieczonemu do pracy w warunkach szczególnych spornych okresów zatrudnienia.

Mając zatem na uwadze wskazane okoliczności w ocenie Sądu dopiero uprawomocnienie się wyroku Sądu Okręgowego w Siedlcach z dnia 28 kwietnia 2015 r. zmienionego częściowo wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 14 października 2015 r. dało podstawy do wydania przez organ rentowy decyzji przyznającej R. W. prawa do emerytury. Wyrok niniejszy uprawomocnił się 14 października 2015 r. i został doręczony organowi rentowemu dnia 13 listopada 2015 r., decyzja organu rentowego wykonująca ten wyrok wydana została 1 grudnia 2015 r., wobec powyższego organ rentowy nie uchybił przepisowi art. 118 ust. 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

W okolicznościach niniejszej sprawy ostatnią okolicznością niezbędną do wydania decyzji przez organ rentowy było uprawomocnienie się wyroku z dnia 28 kwietnia 2015 r. Sądu Okręgowego w Siedlcach w sprawie IV U 1493/13 i jego doręczenie organowi rentowemu i termin 30 dni na wydanie decyzji należy liczyć od 13 listopada 2015 r. Skoro organ rentowy wydał decyzję wykonującą niniejszy wyrok 1 grudnia 2015 r. i przekazał świadczenie do wypłaty 8 grudnia 2015 r. (k.68 i 71v akt emerytalnych) to nie można mówić, że organ rentowy pozostawał w opóźnieniu w wypłacie świadczenia emerytalnego ubezpieczonemu.

Mając powyższe na uwadze Sąd Okręgowy na podstawie art. 477¹⁴ § 1 kpc oddalił odwołanie.